

Kwaliteitskader accommodaties bewegingsonderwijs en binnensport

Uit de in het kader van het 'toekomstperspectief accommodaties bewegingsonderwijs en binnensport' ontwikkelde en opgestelde visie en ambities blijkt dat toekomstbestendige binnensportaccommodaties bestaan uit accommodaties die zowel in kwantitatieve als ook in kwalitatieve zin voldoende benut kunnen worden voor toekomstige binnensportactiviteiten (georganiseerd en ongeorganiseerd) en eigentijds bewegingsonderwijs.

Om deze visie en ambities te kwalificeren, zijn deze vertaald in een kwaliteitskader¹ met zowel objectieve als ook subjectieve criteria; een kwaliteitskader waar de toekomstige, nieuw te realiseren bewegingsonderwijs- en binnensportaccommodaties minimaal (op onderdelen) aan dienen te voldoen. Hiervoor hanteren we kort samengevat een drietal kwaliteitscriteria:

1. Belevingswaarde

Hierbij gaat om de uitstraling van het gebouw. Denk aan de verschijningsvorm en de uitstraling, waarbij onderscheid wordt gemaakt in het exterieur en het interieur. Hierbij gaat het om:

1. Een gebouw en omgeving wat primair uitnodigt om te sporten, te bewegen en (waar gewenst) elkaar te ontmoeten (onder andere het leggen van verbinding met binnen en buiten);
2. Een gebouw wat positief bijdraagt aan de uitstraling van de wijk c.q. omgeving door o.a. een transparante uitstraling;
3. Sfeer en inrichting zijn op elkaar afgestemd en passen bij de identiteit van de wijk en de gemeente.

Kortom bij nieuwbouw van binnensportaccommodaties is beeldkwaliteit een belangrijk aspect. Investerings in een goed esthetisch en functioneel ontwerp is hierbij een voorwaarde. Toekomstige nieuwbouw van binnensportaccommodaties zijn daarmee geen 'gemetselde of stalen' blokkendozen meer.

2. Functionele waarde

De functionele waarde staat voor de gebruikskwaliteit. Hierbij wordt vanzelfsprekend uitgegaan van de wettelijke kaders passend binnen het bouwbesluit, maar denk hierbij ook aan aspecten als omvang en vloerafmeting, situering van de accommodatie en de activiteiten die er plaats moeten kunnen vinden. Deze zijn zowel objectief vast te stellen door richtlijnen en normen vanuit de KVLO² en NOC*NSF als leidraad te hanteren, als ook subjectief te beoordelen door de gebruikers periodiek te vragen naar de tevredenheid op de functionaliteit van gebouw en materialen en gebruikers te betrekken bij de ontwikkeling van nieuw te realiseren accommodaties.

Gebruik door bewegingsonderwijs én binnensport

In relatie tot de functionele kwaliteit dient op een samenhangende wijze gekeken te worden naar wat daadwerkelijk benodigd is; vanuit verschillende invalshoeken wordt hier naar gekeken. Voor aspecten als afmetingen en inrichting van de nieuw te realiseren binnensportaccommodatie geldt in de basis dat de normen vanuit de KVLO en NOC*NSF als leidraad dienen, maar hiervan kan worden afgeweken, wanneer bijvoorbeeld scholen kleinere lesgroepen hebben. Het is wenselijk om de vervangingsinvesteringen niet alleen te beperken tot vervanging van afgekeurde inventaris, maar bij vervanging ook te kunnen voorzien in een

¹ Het hier beschreven kwaliteitskader is in lijn met het standaard Programma van Eisen voor de realisatie van gymzalen wat Sport050 en het Vastgoedbedrijf van de gemeente Groningen hebben opgesteld.

² De Koninklijke Vereniging voor Lichamelijke Opvoeding heeft in 2012 normen opgesteld voor gymnastieklokalen en sportzalen/delen van sporthallen met schoolgebruik. De minimale afmetingen voor een gymzaal bedraagt 14 x 22 meter. De zaal heeft een minimale hoogte van 5,5 meter.

geleidelijke modernisering van de inrichting. Daarnaast is het, omwille van de kosten, ook goed mogelijk om in relatie tot de sportinventaris met een roulerend materialenpakket eigentijdse activiteiten te organiseren binnen het bewegingsonderwijs in plaats van alle accommodaties te voorzien van de meest moderne inrichting.

3. Technische waarde

De technische waarde geeft inzage in de prestatie die verwacht mag worden in relatie tot de bouwkundige kwaliteit van het gebouw. Denk hierbij aan gezondheid, duurzaamheid en het onderhoud. De Kwaliteitseisen voor de nieuwbouw van binnensportaccommodaties liggen vast in programma's van eisen. Net als de functionele kwaliteit is deze kwaliteit voor bestaande accommodaties te meten en ook te beoordelen door de gebruikers; in hoeverre zijn gebruikers tevreden over het binnenklimaat wanneer het gaat om bijvoorbeeld de temperatuur, akoestiek, lichtinval etc.

Om de bovengenoemde kwaliteitscriteria te normeren, is op verschillende aspecten onderstaande tabel opgemaakt. Dit kwaliteitskader is het uitgangspunt voor de nieuw te realiseren accommodaties.

Kwaliteitsaspecten	Kwaliteitskader nieuwbouw
Belevingswaarde	
<ul style="list-style-type: none"> • Uitstraling / Uitnodigend/ Identiteit / Herkenbaarheid/ Sfeer/Look en feel / Kleurgebruik/ Verbondenheid 	Wensen, behoeften, ambities en ruimtelijke kaders (o.a. stedenbouwkundig)
Functionele waarde	
<ul style="list-style-type: none"> • Afmetingen (lengte, breedte en hoogte) 	KVLO en Handboek Sportaccommodaties NOC*NSF ³
<ul style="list-style-type: none"> • Inventaris / sportmateriaal 	Basis inventarislijst KVLO 2018 Mogelijkheden tot inzet digitale toepassingen
<ul style="list-style-type: none"> • Terrein 	Sociaal veilige stallingsruimte fietsen op het terrein. Voldoende parkeervoorzieningen in omgeving
<ul style="list-style-type: none"> • Toegankelijkheid en veiligheid 	Richtlijnen Toegankelijkheid Indoor Sportaccommodaties
<ul style="list-style-type: none"> • Bereikbaarheid en spreiding 	Afstand school – accommodatie; deze mag bij voorkeur niet leiden tot een beperking van de onderwijstijd. In overleg met school bepalen, waarbij de verordening leidend is. Geclusterde binnensportaccommodaties (sportzalen en sporthallen) verspreid over de gemeente.
<ul style="list-style-type: none"> • Multifunctionaliteit (indoor en outdoor) 	Samenhang: <ol style="list-style-type: none"> 1) ruimten geschikt voor sportief en waar gewenst mogelijk maatschappelijk (mede) gebruik (kantine / ontmoetingsfunctie) 2) Binnensportaccommodatie waar ook sport, beweeg en bewegingsonderwijs buiten wordt aangeboden. (verbinding binnen & buiten)

³ Vooralsnog is het handboek het uitgangspunt. Er wordt een herzien kwaliteitszorgsysteem ontwikkeld door NOC*NSF, VSG en de BSNC, dat per maart 2022 in definitieve vorm beschikbaar is. Bij de ontwikkeling en aanpassing van accommodaties wordt geadviseerd om ook met de sportbonden in contact te treden over de actuele uitgangspunten. Zie voor meer informatie www.sportinfrastructuur.nl.

Kwaliteitsaspecten	Kwaliteitskader nieuwbouw
Technische waarde	
<ul style="list-style-type: none"> • Technische kwaliteit (Gebouw/Dak/Vloer) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ KVLO ▪ Kwaliteitskader Huisvesting Ruimte-OK
<ul style="list-style-type: none"> • Klimaat (Lucht, Geluid, Temperatuur) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ KVLO ▪ Kwaliteitskader Huisvesting Ruimte-OK
<ul style="list-style-type: none"> • Duurzaamheid (Isolatie/Licht/Warmte en/of zonneopwekking) • Data en connectiviteit (ICT infrastructuur en WIFI) 	<p>Minimaal BENG, mogelijkheid uitbreiding tot ENG (businesscase)</p> <p>ICT-voorzieningen t.b.v. interactieve digitale lesvormen</p>